

Серед методів такої діяльності можна виділити: організація груп самопомоги; використання професійного досвіду та знань людей похилого віку у вигляді консультування, залучення їх до волонтерської діяльності.

Отже, залучення людей похилого віку до волонтерства на користь громаді (допомога літнім людям, сусідам, знайомим учасників проекту, робота з дітьми) дозволяє об'єднувати потенціали різних вікових груп, об'єднує покоління.

Висновки. Ефективними формами та методами соціальної роботи з людьми похилого віку щодо задоволення їх потреб є: соціально-психологічне індивідуальне консультування, тренінг як метод групової роботи; надання культурно-освітніх послуг в «Університеті третього віку»; соціальна робота в громаді (створення груп взаємодопомоги на рівні громади, волонтерська діяльність людей похилого віку).

Список використаних джерел

1. Порсева Х. О. Характеристика основних програм соціально-психологічної допомоги людям похилого віку у вирішенні їх особистісних проблем. Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. Івано-Франківськ: Плай, 2003. Вип.8. Ч. 2. С. 91–101.

2. Мещан І. В. Емоційні проблеми людей похилого віку як предмет соціальної роботи: регіональний аспект. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2017. – Вип. 73. – С. 90-99. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/staptp_2017_73_10.

3. Савельчук І. Б. Інноваційні методи соціальної роботи з людьми похилого віку: специфіка та особливості впровадження. Молодий вчений. 2015. № 2(4). С. 95-98. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2\(4\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2015_2(4)_26).

4. Павлишина Н.Б. Зміст професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з людьми похилого віку. Молодий вчений. 2017. № 6. С. 275-279. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2017_6_64

Науковий керівник: доктор філософських наук, доцент Коломієць О.Г.

Кирилова К.О.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНІСТЬ МОЛОДІ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Актуальність проблеми. З розвитком комп'ютерних технологій, розширення мережі Інтернет, виникло таке явище як інтернет-залежність. Сьогодні це явище досить поширене в молодіжному середовищі.

Інтернет-залежність – це одна з форм адиктивної поведінки людини, яка не менш небезпечна, ніж наркотична залежність.

Згідно з дослідженням Київського міжнародного інституту соціології, майже 20 років тому доступ до інтернету мав лише 1% українців. На початку 2016 року 52% населення мали вдома інтернет, ще 7% планували приєднатися до мережі у найближчі місяці. При цьому сьогодні для багатьох глобальна мережа частково замінює телефон та телевізор. Серед жителів України віком 18-35 років кількість користувачів глобальної мережі сягнула 91%, що свідчить про загострення проблеми інтернет-залежності.

З появою смартфонів час перебування молоді в інтернеті збільшився, а отже виникає необхідність дослідити рівень поширення інтернет-залежності серед молоді.

Ступень дослідженості. Проблема інтернет-залежності серед молоді почала привертати увагу дослідників на початку ХХІ ст. Нею займалися такі зарубіжні та вітчизняні дослідники як А. Голдберг, А. Хол, М. Шоттон, А. Ваганов, А. Жічкіна, В. Лоскутова, А. Мінаков, А. Ракитов, А. Церковний та ін. Американська психіатр К. Янг виділила види інтернет-залежності та розробила її модель.

Сучасні дослідники зауважують, що глобальна комп'ютеризація приватного життя є хворобою ХХІ ст.

В Україні рівні інтернет-залежності досліджували Т. Больбот, Т. Вакуліч, Т. Карабін, В. Посохова, Л. Юр'єва та ін. Водночас дослідження інтернет-адикції здійснювалося недостатньо, що дає підстави для продовження досліджень цієї проблеми.

Мета дослідження полягає в аналізі причин та рівня інтернет-залежності молоді в м. Черкаси.

Виклад основного матеріалу дослідження. Завдання дослідження: оцінити масштаби інтернет-залежності молоді; виявити фактори впливу інтернет-залежності на емоційно-психологічний стан молоді; проаналізувати реакцію респондента на втручання сторонніх чинників під час його перебування в Інтернеті; узагальнити дані опитування.

Нами було проведено опитування методом анонімного онлайн-анкетування (<https://forms.gle/1QckwyeKGvUjV88K6>) з жовтня по листопад 2020 року молоді м. Черкаси віком від 18 до 35 років (100 осіб). Середня тривалість інтерв'ю: 6-7 хв. на особу.

Сьогодні Інтернет присутній в житті кожної людини. Суспільство не тільки звикло до інтернету, який змінив наш світ у багатьох аспектах, але і стало залежним від нього.

Опитування анкетування показало чітку картину причин та рівня інтернет-залежності молоді м. Черкаси.

За результатами дослідження ми дізнались скільки годин респондент проводить в мережі Інтернет кожного дня. Так, 21% опитаних проводять 1-2 години в мережі Інтернет, 45% – 3-4 години, 29% – 5-6 годин. Інші 5% респондентів зазначали, що перебувають в мережі весь робочий день.

Отже, проаналізувавши відповіді на питання скільки респондент перебуває в Інтернеті, ми можемо зробити висновок, що 56% опитаних не мають інтернет-залежності, а інші 34% потрапляють у групу ризику.

На думку І.В. Соколової, основними причинами «зомбування» молоді впливом телебачення, ЗМІ та Інтернету є недосконалість сучасної молодіжної політики та недостатня зайнятість молоді. Наше опитування показало, що 29% респондентів у свій вільний час відвідують гуртки/спортивні секції/курси, 16% відзначили, що не мають вільного часу. 14% опитаних в свій вільний час нічим не зайняті та потрапляють під вплив Інтернету, що може викликати в них Інтернет-адикцію.

Також в ході дослідження було виявлено, що:

1) 11% молоді часто відкладає справи для перегляду інформації в Інтернеті, 23% – для перегляду смс, в наслідок чого молодь розсіяна, не зібрана і не здатна правильно спланувати свій час;

2) 60% опитаних кожен раз проводять більше часу в інтернеті, ніж планували;

3) найбільш популярними соціальними мережами серед молоді виявились: Instagram- 52%, Facebook- 30%, You-Tube-18%;

4) 35% респондентів, перебуваючи в інтернеті, пропускали прийом їжі, 26% – сон, 13% – важливі справи, 10% – свою зупинку під час проїзду у міському транспорті;

5) 33% іноді думають про Інтернет поза мережею, та 10% не можуть заснути через думки про гру/повідомлення у соціальних мережах, що є доказом наявності інтернет-залежності;

6) 35% опитаних грають в ігри на логіку, 12%- в стратегічні (військові) ігри, 53% не грають в ігри. Серед тих, хто обирає ігри: 14% – іноді витрачають кошти на гру, 6% – постійно витрачають кошти на гру.

Більш того, 12% приховують від членів родини час, який вони проводять в соціальних мережах, граючи. Пристрасть до азартних ігор супроводжується зміною поведінки молоді, вони стають більш агресивними, дратівливими, пригніченими поза грою;

7) 41% нервують та зляться, коли їм не дають закінчити гру/перегляд фільму/смс, 19% – незосереджені, розсіяні, 23% після програшу в грі хочуть якомога швидше повернутися і відігратися;

8) 18% інколи дивляться на ходу у власні гаджети, «врізаючись» в людей, не помічають машин.

Висновок. Інтернет-залежність молоді – це актуальна соціальна проблема. Тому одним з головних завдань фахівців соціальної роботи є профілактика інтернет-залежності в молодіжному середовищі.

Список використаних джерел

1. Шугайло Я. В. Інтернет-залежність та проблема її профілактики. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. Запоріжжя, 2015. №2 (25). С. 17-24.
2. Малеева Н. С. Залежність від соціальних мереж як соціально-психологічний феномен. Вісник ОНУ ім. І. І. Мечнікова. Психологія. 2015. Т. 20, вип. 3 (37), ч. 1. С. 62–70.

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент Демиденко Т. М.

Кононенко К. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ВАЖКОВИХОВУВАНІСТЬ ТА ПОТЕНЦІАЛ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ

Сучасне суспільство постійно страждає від вчинків правопорушників і злочинців. Ми свідомо розуміємо, що всі діяння людини залежать від вихованості, культурно-моральних цінностей, принципів та поставлених у житті цілей. Цей «моральний фундамент» закладається у кожній особистості ще у молодшому шкільному віці. Саме тому у педагогіці ми все частіше використовуємо терміни, якими позначаємо соціально - дезадаптованих дітей: «важковиховувані», «педагогічно занедбані», «схильні до правопорушень», «соціально занедбані», діти з девіантною поведінкою»

Поняття «важковиховуваність» у педагогіці має таке тлумачення: «свідомий або несвідомий супротив дитини цілеспрямованому педагогічному впливу, викликаний найрізноманітнішими причинами, включаючи педагогічні прорахунки вихователів, батьків, дефекти психічного і соціального розвитку, особливості характеру, інші особистісні характеристики учнів, вихованців, що ускладнюють соціальну адаптацію, засвоєння навчальних предметів та соціальних ролей» [2, с. 178].

У загальному розумінні до важковиховуваних відносяться: «...фізично здорові діти, у поведінці яких спостерігається неорганізованість, недисциплінованість, хуліганство, схильність до правопорушення, опір виховним впливам. Процес виховання є складною взаємодією вихователів та вихованців, яка заснована на взаєморозумінні і позитивних взаєминах. Ослаблення виховного впливу в основному призводить до посилення негативних впливів навколишнього суспільства» [1, с. 18].

Як наслідок, у них знижується рівень вихованості дитини педагогічної занедбаності. Якщо позитивні взаємини в системі "вчитель - вихованці" не відновлюється, педагогічна занедбаність може перерости в соціальну, тобто від непокори педагогові дитина переходить до порушення норм і вимог суспільства. Діти повністю не піддаються вихованню, або піддається лише частково. Як результат таких дітей називають «важковиховуваними».

Це питання було і є завжди актуальним для всіх педагогів. Опрацьовуючи надбання В.О. Сухомлинського бачимо, що до учнів, які відстають у навчанні, постійно порушують дисципліну на уроках та перервах, виявляють негативне ставлення, конфліктують з однолітками та вчителями, роблять негативні вчинки і правопорушення, він вжив поняття "важкий".

Особливості виховання важких дітей в тому, що важко не лише їх виховувати, а важко і самим дітям, бо вони не підготовлені і не пристосовані до життя. А.С. Макаренко підкреслював: «людина погана тільки тому, що знаходиться в поганій соціальній структурі, поганих умовах. Нездорову мотивацію вчинків Антон Семенович пов'язував з чутливістю у сфері стосунків морального характеру» [3, с. 10]. Зовнішнім проявом цієї чутливості є система логічних побудов, яку доросла людина з адекватним моральним досвідом сприймає як нахабство.

Українська система шкільної освіти робить впевнені кроки на покращення умов виховання свідомої особистості, яка матиме можливість повноцінно реалізувати себе у